VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Finansów Publicznych (nr 211)**
- **Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 74)**

z dnia 7 czerwca 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 211)

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 74)

7 czerwca 2017 r.

Komisje: Finansów Publicznych oraz Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradująca pod przewodnictwem posła **Stanisława Gawłowskiego (PO)**, przewodniczącego Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, rozpatrzyły:

– Informację Ministra Środowiska o realizacji w 2016 r. zadań określonych w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o dokończeniu budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba (druk nr 1567).

W posiedzeniu udział wzięli: **Mariusz Gajda** podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska wraz ze współpracownikami, **Anna Krzywicka** dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Robert Kęsy** p.o. zastępca prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, **Franciszek Pistelok** zastępca dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach, **Tomasz Sądag** zastępca dyrektora RZGW w Krakowie, **Jan Wacławski** wójt gminy Stryszów, **Wacław Wądolny** wójt gminy Mucharz, **Anna Czyżewska** dyrektor Departamentu Gospodarowania Wodami Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ksenia Angierman-Kozielska**, **Bartosz Bąk**, **Bogusława Kram**, **Anna Woźniak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Proszę o zajmowanie miejsc i zakończenie rozmów. Rozpoczynamy wspólne posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Komisji Finansów Publicznych. Na podstawie listy obecności stwierdzam kworum. Dzisiejszy porządek dzienny przewiduje rozpatrzenie Informacji Ministra Środowiska o realizacji w 2016 r. zadań określonych w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o dokończeniu budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba. Czy są jakieś uwagi do porządku obrad? Nie słyszę. Przyjmujemy porządek obrad.

Informacja została państwu przekazana na piśmie. Przy okazji chciałbym bardzo serdecznie przywitać pana ministra Mariusza Gajdę, który tę informację przygotował wraz ze współpracownikami, pana prezesa Roberta Kęsę – zastępcę prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, panią dyrektor Annę Krzywicką – dyrektor Departamentu Środowiska Najwyższej Izby Kontroli.

Panie ministrze, czy chciałby pan uzupełnić tę informację, która została przekazana na piśmie?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Mariusz Gajda:

Dziękuję bardzo. Szanowny panie przewodniczący, panie, panowie posłowie. Na wstępie chciałbym jeszcze raz podziękować posłom za uchwalenie tej ustawy, za wniosek poselski…

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Przepraszam bardzo, panie ministrze. Bardzo proszę państwa o zaprzestanie rozmów. Naprawdę te osoby, które nie są zainteresowane, nie muszą przebywać na sali. Dajmy szansę pozostałym wysłuchać dodatkowych informacji.

Podsekretarz stanu w MŚ Mariusz Gajda:

Dziękuję bardzo. Tak więc jeszcze raz chciałbym bardzo serdecznie podziękować grupie posłów Prawa i Sprawiedliwości za przygotowanie tej ustawy w 2016 r., dzięki czemu możemy dokończyć budowę tego zbiornika.

Chciałbym przypomnieć, że poprzedni rząd PO-PSL w 2015 r. zakończył ustawę i nie zapewnił finansowania w kwocie około 50 mln zł na dokończenie budowy zbiornika. Nie zapewnił też tej kwoty z budżecie państwa. Gdyby nie inicjatywa posłów, to ten zbiornik nie byłby dokończony. To taka wstępna informacja.

W 2016 r. udało się nam rozpocząć – choć ta ustawa została uchwalona dopiero w maju, ale wcześniej była przygotowana dokumentacja – prace związane z budową drogi Brańkówka – Wodniakówka – Gołębiówka , drogi Dąbrówka – Durówka, stabilizację osuwisk 11A i 11B, stabilizację osuwiska 1/21 (dokumentację). A co najważniejsze – udało się rozpocząć napełnianie zbiornika. Były tam pewne problemy natury ludzkiej (trzeba było zburzyć mosty, które były na dnie zbiornika), ale się udało. Droga Dąbrówka – Durówka została ukończona w listopadzie 2016 r., natomiast droga Brańkówka – Wodniakówka – Gołębiówka jest w tej chwili w trakcie odbiorów technicznych. Były duże problemy natury geologicznej, osuwiska i dlatego dłużej to trwało. Niemniej jednak w tym miesiącu będą odbiory. Jest propozycja, żebyśmy przekazali tę drogę do gminy Mucharz, i jeśli pan wójt wyrazi zgodę, to w przyszłym tygodniu (po odbiorach) możemy drogę przekazać.

Napełnianie trwa zgodnie z harmonogramem. Ujawniono – jak zwykle przy pierwszym napełnianiu – pewne problemy w galerii kontrolno-zastrzykowej, ale wszystko odbywa się zgodnie z harmonogramem. Niebawem uruchomiany będzie rozruch elektrowni wodnej i zgodnie z harmonogramem powinniśmy w sierpniu – oczywiście w zależności od warunków hydrologicznych – uzyskać normalny poziom piętrzenia.

Chcę powiedzieć, że takie pierwsze napełnianie zbiornika może spowodować, iż ujawnią się różnego rodzaju zjawiska hydrogeologiczne. Wiadomo, że jest to nawodnienie skarp, które przedtem nie były nawodnione, a potem obniżenie do minimalnego poziomu piętrzenia. Wszystko po to, żeby sprawdzić, czy wszystko dobrze funkcjonuje.

Oprócz tego chcę powiedzieć, że w styczniu br. na wniosek gmin: Zembrzyce, Mucharz, Stryszów została podpisana przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie promesa użyczenia gruntów przy zbiorniku na cele rekreacyjne. Dzięki temu gminy mogły złożyć wniosek do RPO o dofinansowanie inwestycji turystycznych. Na razie takie rzeczy możemy robić tylko w bardzo ograniczonym zakresie, tzn. tylko na tych terenach, gdzie nie grożą zjawiska osuwiskowe. Jeśli chodzi o pozostałe tereny do wykorzystania rekreacyjnego – niestety trzeba będzie poczekać nawet 2-3 lata, żeby zobaczyć, czy nie pojawią się jakieś niekorzystne zjawiska.

Jeżeli chodzi o osuwiska 11A i 11B – roboty są zaawansowane w 75%. Natomiast jeśli chodzi o osuwisko 1/21, wykonana jest dokumentacja, a roboty mogą potrwać jeszcze kilka lat.

Na zakończenie dodam, iż dwa tygodnie temu byłem na tej budowie, żeby sprawdzić, czy rzeczywiście tak to wygląda, jak jest przedstawione na piśmie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Jako pierwsza do głosu zapisała się pani przewodnicząca Skowrońska. Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Cieszę się, że pan minister, informując komisję o realizacji tegoż przedsięwzięcia, czyli Zbiornika Wodnego Świnna Poręba, powiedział o ostatniej decyzji dotyczącej 50 mln zł. Chciałabym jednak poprosić pana ministra, żeby uczciwie i rzetelnie powiedział, ile wydatkowano pieniędzy. Bo jestem posłem od 2001 r. i już wtedy mieliśmy przesunięcia. I każdego roku bywały różne przeszkody. Na ten zbiornik wydatkowano kilka miliardów złotych. Chciałabym prosić, aby pan minister powiedział, jaką kwotą na dzisiaj zamyka się, czy zamknie się, przedsięwzięcie pn. Budowa Zbiornika Wodnego Świnna Poręba.

Tak, zgoda. Każdy rząd – na miarę możliwości, a przede wszystkim frontu robót, przeznaczał środki na tę inwestycję. I te ostatnie 50 mln zł kończy ją. Dlatego uczciwie

należałoby powiedzieć, że wszyscy w parlamencie zawsze to przedsięwzięcie akceptowali. Bez względu na to jak krytycznie ocenialiśmy wydatkowanie, to na tę wieloletnią inwestycję zawsze były pieniądze. Ja pamiętam realizowane przedsięwzięcia, o których informował obecny tu pan przewodniczący, a ówcześnie minister, Gawłowski. To jest jedna sprawa.

Przy okazji chciałabym poprosić o udzielenie odpowiedzi na piśmie – jak zaawansowane jest przedsięwzięcie budowy Zbiornika Kąty – Myscowa. To nie jest związane… Nie, my nie wiemy o tym, że będzie taki temat posiedzenia.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Proszę przyjść za pół godziny i wysłucha pani informacji na ten temat.

Poseł Krystyna Skowrońska (PO):

Dobrze. Skończę posiedzenie prezydium Komisji Finansów Publicznych i przyjdę na posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska. Mimo że do tej Komisji nie należę, to jednak będę starała się uczestniczyć w tym posiedzeniu. To wszystko. Bo jeśli podsumowujemy realizację określonej inwestycji, to powinniśmy wiedzieć, jak przekazywano pieniądze na realizację robót. Myślę, że nam wszystkim będzie potrzebne takie podsumowanie. Ja w każdym bądź razie o nie proszę. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Nie widzę. Panie ministrze?

Podsekretarz stanu w MŚ Mariusz Gajda:

Dziękuję bardzo pani poseł za to pytanie. Ogólna kwota wydatkowana na budowę tego zbiornika to około 2,2 mld zł. Budowa trwała 30 lat, od 1987 r. z pewnymi przerwami. I to, co chciałem powiedzieć i co podkreśliłem – rzeczywiście były różne okresy finansowania. Były okresy bardzo słabe i były okresy bardzo dobre, nawet takie, że nie można było tych pieniędzy wykorzystać. Tak też bywało. Natomiast tutaj rozmawiamy o sprawozdaniu z wykonania ustawy i w ramach tej ustawy wydatkowano w ubiegłym roku 31 040 tys. zł, czyli mniej, niż planowaliśmy. A to z tego względu, że w wyniku przetargów były duże oszczędności.

Natomiast chcę tu podkreślić, co powiedziałem już na wstępie, że rzeczywiście była poprzednio ustawa, było to realizowane, tylko szkoda, iż nie było przedłużenia na dokończenie budowy na kolejne dwa lata. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo. Nie ma więcej głosów w sprawie. Pani przewodnicząca Paluch, proszę bardzo.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo. Mam pytanie do pana ministra. W trakcie prac nad poselskim projektem rok temu gminy bardzo mocno prosiły o wykonanie sieci dróg, ponieważ są oszczędności przetargowe. Czy jest jakaś szansa, żeby wesprzeć te gminy w działaniach, o które tak zabiegały? Myślę, że byłoby to z korzyścią dla funkcjonowania całości tej inwestycji i mieszkańców, którzy muszą tam prowadzić swoje działalności. Tak więc, jeśli są takie możliwości, to czy jest szansa, żeby te samorządy lokalne w tym wspomóc?

Natomiast przypominam pani poseł Skowrońskiej, że w 2008 r. z planowanych nakładów wykonano 36%, a w 2009 r. 31,5%. I to są główne źródła opóźnień, o które pani poseł pyta. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze?

Podsekretarz stanu w MŚ Mariusz Gajda:

Jeżeli chodzi o drogę, to niestety nie otrzymaliśmy dokumentacji. Mówiłem już o tym rok temu. Teraz jest problem, żeby z tej ustawy to wykonać.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo. Nie ma więcej pytań. A nie, jeszcze pan wójt. Proszę bardzo.

Wójt gminy Stryszów Jan Wacławski:

Jan Wacławski – wójt gminy Stryszów. Zakończenie inwestycji, zgodnie z ustawą o dokończeniu budowy zbiornika, upływa 31 grudnia. Mieszkańców naszych gmin niepokoi to, że pozostały jeszcze takie zadania jak stabilizacja usuwisk, które zagrażają kilkunastu budynkom. Jedno osuwisko jest na terenie gminy Mucharz, dwa osuwiska są na terenie gminy Stryszów. W tej chwili są początki piętrzenia wody w zbiorniku i, prawdę mówiąc, jest kwestia albo ograniczenia zakresu piętrzenia do czasu wykonania tych osuwisk, albo podjęcia jakichś innych decyzji. Mieszkańcy wyrażają bardzo duże zaniepokojenie z tego powodu.

W tej chwili dokumentacja jest w trakcie opracowywania. W ustawie nie ma zabezpieczonych środków na ten cel. Stąd moje pytanie brzmi: z jakich źródeł, z jakich środków finansowych będą pokryte prace związane ze stabilizacją osuwisk?

Drugie pytanie związane jest z tym, że na dnie zbiornika rosną drzewa i krzewy. Niektóre z nich sięgają nawet do 4-5 m wysokości. W przyszłości, przy kursowaniu statków wodnych, spacerowych, czy innego sprzętu wodnego, może to stwarzać zagrożenie dla osób, które będą korzystać z akwenu. Czy inwestor planuje usunięcie tych drzew przed zalaniem zbiornika? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze?

Podsekretarz stanu w MŚ Mariusz Gajda:

Dziękuję bardzo. Jeżeli chodzi o sprawę osuwisk, to nie jest rzecz, która ujawnia się od razu, natychmiast. Ona się ujawnia w miarę piętrzenia. I właśnie po to robimy próbne napełnienie, żeby takie zjawiska ujawnić. Dodam, że często w takich zbiornikach zjawiska osuwiskowe potrafią ujawnić się dopiero po 10 latach od pierwszego napełnienia. Takie zjawiska są jakby wliczone w cały proces budowy, utrzymania i eksploatacji. I na to będziemy reagować na bieżąco.

Jeżeli chodzi o finansowanie, to dzięki temu, że będzie prawo wodne, będziemy mieli środki na utrzymanie tego zbiornika, a także na likwidację tychże osuwisk.

Drugie pytanie dotyczyło roślinności. Pojawiają się też pewne artykuły, że zbiornik nie jest wyczyszczony z roślinności. Otóż są jakby dwie szkoły hydrotechniczne. Jedna szkoła (stara) mówiła, że wszystko trzeba „wygolić" do gołej ziemi. Jednak wtedy, kiedy odsłoni się system korzeniowy, to powstaje abrazja brzegu, czyli niszczenie brzegu, powstają osuwiska, czyli jest to bardziej ryzykowna sprawa. Natomiast druga szkoła (nowsza) mówi o tym, żeby nie całą roślinność usuwać. Oczywiście ta roślinność w pierwszym okresie będzie nieco gniła, ale w tym wypadku nie będą osypywały się brzegi.

Co do turystyki – proszę się nie obawiać. Na bieżąco będą robione sondowania zbiornika i będzie określane, co się dzieje pod dnem zbiornika. To jest normalna praktyka. Na wszystkich zbiornikach coś takiego się robi, bo woda – jak wiadomo – powoduje pewne zmiany. Jeżeli będzie to jakąś przeszkodą dla ruchu turystycznego, to są bardzo proste metody usuwania takiej roślinności, i to będzie robione. Oczywiście będzie wytyczany szlak dla takich jednostek pływających, który będzie oznakowany. Tu nie ma obaw, że coś złego będzie się działo. Oczywiście będą też ograniczenia w ruchu, bo to jest zbiornik, a nie droga woda. Ten zbiornik ma pełnić dodatkowe funkcje rekreacyjne, natomiast jego podstawową funkcją jest ochrona przed powodzią. Dlatego chciałbym, aby samorządy na to szczególnie zwróciły uwagę, żeby potem nie protestowały, kiedy na wiosnę trzeba będzie obniżyć poziom wody i nie będzie można korzystać z jakiś pomostów czy innych urządzeń rekreacyjnych. Główna rola tego zbiornika to ochrona przeciwpowodziowa i alimentacyjna, czyli zapewnianie stałej ilości wody w rzece Skawie poniżej zbiornika. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję. Panie wójcie, to już będzie ostatni głos, proszę.

Wójt gminy Mucharz Wacław Wądolny:

Przepraszam, ale ja bardzo krótko. W związku z tym, że mówimy tu o ustawie związanej ze Zbiornikiem Świnna Poręba…Przepraszam, nie przedstawiłem się – jestem wójtem

gminy Mucharz. Otóż chcę zapytać, czy zapisany w ustawie termin ostateczny zakończenia budowy zbiornika zostanie dotrzymany. Mam tu pewne obawy, bo tych terminów było już bardzo dużo. Ta budowa trwa już 30 lat. Stąd moje obawy. W dodatku, mając świadomość istniejących osuwisk, wiem, że trzeba będzie ponownie wodę spuścić. Taka jest technologia realizacji. Stąd ta obawa. Tym bardziej, że nie ma na dzień dzisiejszy środków, a dokumentacja jest w opracowaniu. Boję się, że pół roku nie wystarczy na zakończenie tego zadania i znów przeciągniemy to na następne lata. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję. Panie ministrze, to było już chyba ostatnie pytanie, więc proszę o odpowiedź.

Podsekretarz stanu w MŚ Mariusz Gajda:

Króciutko odpowiem. Zakres ustawy będzie zrealizowany. I to, co dzisiaj mówiłem wcześniej kilka razy, że jeśli chodzi o osuwiska, to one się ujawniają i na bieżąco będziemy je monitorować i zabezpieczać. Są różnego rodzaju techniki, technologie. Wcale nie trzeba spuszczać wody ze zbiornika. Są takie metody inżynierskie, które pozwalają na zabezpieczenie osuwisk przy napełnionym zbiorniku. Tym bardziej, że te osuwiska są powyżej lustra zbiornika. Proszę, panie wójcie, nie martwić się o sprawy inżynierskie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo. Zamykam dyskusję. Czy ktoś z państwa jest przeciw przyjęciu informacji dotyczącej realizacji zadań wynikających z ustawy o dokończeniu budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba? Nie słyszę. Przyjmujemy informację. Pozostaje nam wyznaczenie posła sprawozdawcy. Pani poseł Paluch?

Poseł Anna Paluch (PiS):

Tak, wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Stanisław Gawłowski (PO):

Dziękuję bardzo. Zamykam wspólne posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa oraz Komisji Finansów Publicznych. Mam jeszcze informację dla członków Komisji Ochrony Środowiska – za 3 czy 5 minut będziemy rozpoczynali następne posiedzenie Komisji w sprawie pozostałych zbiorników. A jeśli chodzi o Komisję Finansów Publicznych, to oczywiście zainteresowane tematem osoby prosimy o pozostanie. Będziemy dyskutować o innych realizowanych zbiornikach wodnych.